

Finansreglement

Rødøy kommune

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
1 Finansreglementets virkeområde.....	3
1.1 Hensikten med reglementet	3
1.2 Hvem reglementet gjelder for.....	3
1.3 Hjemmel	3
1.4 Gyldighet	3
2 Forvaltning og forvaltningstyper.....	3
3 Formålet med kommunens finansforvaltning	4
4 Generelle rammer og begrensninger	4
5 Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål	4
5.1 Plasseringer.....	5
5.2 Rapportering	5
6 Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler	5
6.1 Vedtak om opptak av lån	5
6.2 Valg av låneinstrumenter	6
6.3 Tidspunkt for låneopptak	6
6.4 Konkurrerende tilbud.....	6
6.5 Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter	6
6.6 Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak	6
7 Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva	6
7.1 Formål.....	6
7.2 Langsiktige finansielle aktiva	6
7.3 Etsiske retningslinjer	7
8 Konstatning av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko.....	7
8.1 Konstatning av avvik.....	7
8.2 Risikovurderinger	7
8.3 Risikoprofil.....	8
8.4 Kvalitetssikring.....	8
9 Rapportering.....	8

1 Finansreglementets virkeområde

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning. Reglementet skal ha bestemmelser som hindrer at kommunen blir påført vesentlig finansiell risiko, og som sikrer at løpende betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Rødøy kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 9.

1.3 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 22.06.18, § 14-2 og §14-13
- Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner (FOR 2019-11-18-1520).

1.4 Gyldighet

Reglementet trer i kraft fra vedtaksdato. Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instruksjoner som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Rødøy kommunes finansforvaltning.

2 Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld).

Gjennom dette reglementet er det tatt stilling til følgende:

- hva som er formålet med forvaltningen
- hvilke midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet
- hvilke midler som skal forvaltes med en lang tidshorisont
- hvilke avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder for forvaltningen av midlene
- hvilke rammer og begrensninger som gjelder for forvaltningen av gjeld
- hvordan avvik fra finansreglementet skal håndteres

3 Formålet med kommunens finansforvaltning

Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer. Det fastsettes følgende mål:

- Kommunen skal til en hver tid har likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelse
- Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en akseptabel avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader
- Dersom kommunen har langsiktige finansielle aktiva, skal forvaltningen gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko som over tid skal bidra til å gi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud

4 Generelle rammer og begrensninger

- Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette reglementet ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansielle risiko, jfr. kommunelovens § 14-3
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finansforvaltning
- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle
- Rådmannen skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for
- Det tilligger rådmannen å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet
- Det tilligger rådmannen med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige finansielle aktiva omtales i fortsettelsen hver for seg.

5 Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) skal plasseres i bankinnskudd, eller i likvide verdipapirer. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen skal inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating A- eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet. Kommunens driftslikviditet skal plasseres i kommunens hovedbank. Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser de nærmeste 12 måneder, kan plasseres etter følgende retningslinjer:

5.1 Plasseringer

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- a) Bankinnskudd med tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 12 måneder
- b) Bankinnskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 35 mill kr
- c) Eventuelle plasseringer utover bankinnskudd må gjøres i likvide verdipapirer, slik at midlene raskt og enkelt gjøres tilgjengelig for kommunen om nødvendig
- d) Avkastningsmål for ledig likviditet er satt lik 3-mnd. NIBOR rente

5.2 Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med økonomisk rapportering legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av finansielle midler og gjeld. Rapportene skal også inneholde rådmannens kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer og endringer i risikoeksponering, samt beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikoramme i finansreglementet. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året. Denne rapporten legges fram sammen med regnskapet.

6 Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

6.1 Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slik vedtak skal som minimum angi:

- Lånebeløp
- Nedbetalingstid

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak kan det gjennomføres låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår, og for øvrig forvaltning av kommunens innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens § 14-14 om låneopptak. Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

6.2 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån).

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

6.3 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

6.4 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal normalt innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Prinsippet kan fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks Husbanken).

6.5 Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og lavest mulig kostnader på sikt.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende;

- a) Minimum 15% av gjeldsporteføljen skal ha fast rente, det kan benyttes rentebinding inntil 10 år
- b) Resterende vurderes ut i fra markedssituasjonen.
- c) Rådmannen kan avvike andelen ut fra en konkret vurdering av markedssituasjonen.

6.6 Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende;

- a) Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån.
- b) Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere lånegivere.
- c) Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 50 % av kommunens samlede gjeldsportefølje. Dette gjelder ikke dersom lånet nedbetales fullt ut i løpet av lånetiden.

7 Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

7.1 Formål

Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva har som formål å sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggerne et godt tjenestetilbud.

Rødøy kommune skal legge til grunn lav finansiell risiko og stabil avkastning for hele forvaltningsporteføljen

7.2 Langsiktige finansielle aktiva.

I denne forbindelse defineres begrepet til å være finansielle midler som ikke er driftslikviditet og som har en plasseringshorisont utover 6 måneder, dvs midlene kan ikke omgjøres til driftslikviditet før om minimum 6 måneder.

Plasseringer i utlån, aksjer og andeler er gjort med bakgrunn i:

- Videreformidlingslån som ikke er motivert av pengeplassering med avkastning som formål
- Næringslån som gis med formål om å utvikle næringslivet i kommunen

- Utlån ihht til lov om sosialhjelp er motivert sosialfaglig
- Utlån til andre er motivert ut fra eierskapsforhold
- Aksjeplasseringer og eierandeler er begrunnet i strategiske eierskap.

Disse plasseringene er derfor ikke klassifisert som omløpsmidler, men som anleggsmidler i kommunens balanse.

7.3 Etiske retningslinjer

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland, skal være retningsgivende for Rødøy kommunes etiske håndtering av kapitalforvaltningen.

Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til:

Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn

Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer

Rødøy kommune vil påse at samarbeidende forvaltere er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i kommunens finansreglement. Det er Rødøy kommunes mål at kapital ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil, og at det derfor velges forvaltere som hensyntar de etiske sidene ved utvelgelsen av sine investeringer.

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

8 Konstatning av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

8.1 Konstatning av avvik

Ved konstatning av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes.

Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket dersom dette er større enn NOK 500.000, skal uten ugrunnet opphold rapporteres til kommunestyret sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

8.2 Risikovurderinger

Det skal i forbindelse med rapportering om finansforvaltning gjøres en egen risikovurdering om renterisiko for plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng.

8.3 Risikoprofil

Rødøy kommune skal ha en lav risikoprofil med fokus på å ha begrenset eksponering mot raske endringer i finansmarkedene.

Likviditets- og kredittrisiko: Ved plassering av likvide midler skal utsteders soliditet og plasseringens likviditet bli vektlagt foran avkastning.

Det er ikke anledning å investere i strukturerte renteprodukter eller i verdipapirer med høy risiko.

Rødøy kommune kan plassere ledig likviditet i følgende markeder:

- Senior lån og bankinnskudd, i finansinstitusjoner med en forvaltningskapital over NOK 3 milliarder, og minimum egenkapital tilsvarende det til enhver tid gjeldende krav fra norske myndigheter. Minimumskrav til rating er BBB=/Baa2. Maksimal plassering pr. bank er kr.10 mill. Denne begrensning gjelder ikke kommunens hovedbankforbindelse
- Fylkeskommuner og kommuner, eller lån til virksomheter garantert av fylkeskommune eller kommune (inkl. lån i kraftverk med fylkeskommunal/kommunal garanti) Maksimal plassering pr. utsteder er kr. 5 mill.
- Industriselskaper, lån utstedt av norske industriselskaper med høy kredittverdighet og en rating høyere enn BBB ("Investment grade") i henhold til DNB Markets (eller annen akseptabel kilde) estimerte rating. Maksimal investering pr. utsteder skal være kr. 5 mill.
- Rentefond: Maksimum 50% av samlede kortsiktige finansielle rentebærende aktiva kan plasseres i rentefond. Fondet må tilfredstille de samme kredittrisikokravene som kommunen stiller til sine egne investeringer under dette pkt.8. Kommunen kan maksimalt eie 10% av andelskapitalen i ett enkelt verdipapirfond.

8.4 Kvalitetssikring

Forskriften pålegger kommunestyret å la en uavhengig instans med tilstrekkelig kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning skal vurdere om finansreglementet legger opp til en forvaltning som er i samsvar med kommuneloven § 14-1 tredje ledd og som oppfyller kravene § 14-13 første ledd første punktum og forskriften § 6.

Rådmannen pålegges ansvar for at en slike ekstern vurdering innhentes før reglementet vedtas av kommunestyret.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.

9 Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med løpende økonomisk rapportering rapportere på status for gjelds- og finansforvaltningen jfr. forskrift §8. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang rapportere til kommunestyret med hensyn på utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal

- vise hvordan de finansielle midlene er sammensatt og markedsverdien av dem, både samlet og for hver gruppe av midler
- vise hvordan de finansielle forpliktelsene er sammensatt og verdien av dem, både samlet og for hver gruppe av forpliktelser
- opplyse om de finansielle forpliktelsesenes løpetid, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- opplyse om aktuelle markedsrenter og kommunens eller fylkeskommunens egne rentebetingelser

- opplyse om forhold som kommunestyret eller fylkestinget har stilt krav om at det skal opplyses om.